

**Univerzitet u Beogradu
TEHNIČKI FAKULTET U BORU**

M A T E R I J A L

**ZA PRIPREMU PRIJEMNOG ISPITA NA TEHNIČKOM
FAKULTETU U BORU IZ PREDMETA
"OSNOVI EKONOMIKE POSLOVANJA"**

Bor, marta 2014. godine.

I PRIVREDNI SUBJEKTI

- 1.1. Privredno društvo predstavlja:
- * a) Osnovni subjekat tržišnog privređivanja
  - b) Društvenu organizaciju
  - c) Oblik organizovanja proizvodnje
- 1.2. Privredno društvo:
- a) Nema svojstvo pravnog lica
  - * b) Ima svojstvo pravnog lica
  - c) Može ali ne mora da ima svojstvo pravnog lica
- 1.3. Ciljevi osnivanja privrednog društva su:
- a) Podmirenje potreba društva
  - * b) Obavljanje delatnosti u cilju sticanja dobiti
- 1.4. Delatnost privrednog društva uređuje se:
- a) Odlukom o osnivanju društva
  - b) Zakonom
  - * c) Osnivačkim aktom i upisom u registar društva
- 1.5. Privredno društvo osnivaju:
- * a) Osnivači
  - b) Radnici privrednog društva
- 1.6. U ulozi osnivača privrednog društva mogu da se jave:
- a) Fizička lica
  - b) Pravna lica
  - * c) Fizička i pravna lica
- 1.7. Strana pravna i fizička lica u našoj zemlji:
- a) Mogu osnivati privredna društva
  - b) Ne mogu osnivati privredna društva
  - * c) Mogu osnivati privredna društva u skladu sa Zakonom
- 1.8. Početni /osnivački/ kapital privrednog društva obezbeđuju:
- a) Zainteresovana pravna i fizička lica
  - b) Država
  - * c) Osnivači

- 1.9. Elementi privrednog društva su:
- a) Radni kolektiv i sredstva za proizvodnju
  - b) Radni kolektiv, sredstva za proizvodnju i organizacija
  - * c) Sredstva za proizvodnju, radni kolektiv, rezultati poslovanja i organizacija
- 1.10. Radni kolektiv čine:
- * a) Zaposleni radnici
  - b) Vlasnici privrednog društva
  - c) Zaposleni radnici i vlasnici privrednog društva
- 1.11. Sredstva za proizvodnju sačinjavaju:
- a) Sredstva za rad
  - b) Predmeti rada
  - * c) Sredstva za rad i predmeti rada
- 1.12. Organizacija poslovanja predstavlja:
- a) Rukovođenje privrednim društvom
  - * b) Veštinu kombinovanja elemenata procesa rada
  - c) Organizovanje radnog kolektiva
- 1.13. Prema društvenoj podeli rada privredna društva se dele na:
- a) Proizvodna i trgovinska
  - b) Proizvodna i uslužna
  - * c) Proizvodna, trgovinska i uslužna
- 1.14. U zavisnosti od karaktera procesa rada privredna društva mogu biti:
- * a) Industrijska, poljoprivredna, građevinska, saobraćajna
  - b) Mala i velika
- 1.15. Prema vlasništvu kapitala privredna društva se dele na:
- a) Privatna i državna
  - * b) Privatna i mešovita
- 1.16. U pogledu veličine, privredna društva mogu biti:
- a) Mala i velika
  - * b) Mala, srednja i velika

- 1.17. Pravne forme privrednih društava su:
- a) Ortačko i komanditno društvo
  - b) Ortačko društvo sa ograničenom odgovornošću
  - *c) Ortačko, komanditno društvo, društvo sa ograničenom odgovornošću i akcionarsko društvo
- 1.18. Ogranak privrednog društva:
- a) Ima svojstvo pravnog lica
  - *b) nema svojstvo pravnog lica
- 1.19. Društva lica osnivaju se kao:
- a) Deoničarska i akcionarska društva
  - b) Ortačka i deoničarska društva
  - *c) Ortačka i komanditna društva
- 1.20. Ortačko društvo osnivaju:
- *a) Pravna i fizička lica
  - b) Fizička lica
  - c) Pravna lica
- 1.21. Za obaveze ortačkog društva osnivači odgovaraju:
- a) Do visine uloženog kapitala
  - *b) Neograničeno solidarno
- 1.22. Osnivači komanditnog društva mogu biti:
- a) Fizička lica
  - b) Pravna lica
  - *c) Fizička lica i pravna lica
- 1.23. Komanditno društvo se osniva:
- a) Odlukom osnivača
  - *b) Ugovorom o osnivanju društva
- 1.24. Za obaveze komanditnog društva:
- *a) Komplementar odgovara neograničeno a komanditor do visine ugovorenog uloga
  - b) Komanditor odgovara neograničeno a komplementar do visine ugovorenog uloga
- 1.25. Društvo kapitala čine:
- a) Društvo sa ograničenom odgovornošću, društveno preduzeće i akcionarsko društvo
  - b) Akcionarsko društvo i društveno preduzeće
  - *c) Akcionarsko društvo i društvo sa ograničenom odgovornošću
- 1.26. Društvo sa ograničenom odgovornošću mogu osnovati:
- a) Fizička lica
  - *b) Fizička i pravna lica
  - c) Pravna lica
- 1.27. Osnivači društva sa ograničenom odgovornošću za obaveze društva odgovaraju:
- a) Do visine uloga
  - b) Neograničeno
  - *c) Ne odgovaraju, osim do iznosa neunetog uloga u imovini društva
- 1.28. Za osnivanje društva sa ograničenoj odgovornosti potreban je novčani deo osnovnog kapitala u iznosu od:
- a) 3.000 EURA
  - b) 10.000 EURA
  - *c) 500 EURA
- (sve u dinarskoj protivvrednosti)
- 1.29. Akcionarsko društvo predstavlja društvo čiji je kapital podeljen na:
- *a) Akcije
  - b) Uloge
- 1.30. Akcionarsko društvo osnivaju:
- a) Pravna lica
  - b) Fizička lica
  - *c) Pravna i fizička lica
- 1.31. Akcionarsko društvo može biti:
- a) Zatvoreno
  - b) Otvoreno
  - *c) Zatvoreno ili otvoreno

- 1.32. Društvena preduzeća posluju:
- * a) Društvenim kapitalom
  - b) Državnim kapitalom
  - c) Društvenim i državnim kapitalom
- 1.33. Društvena preduzeća:
- a) Mogu i dalje da se organizuju
  - * b) Ne mogu i treba u skladu sa zakonom da se privatizuju
- 1.34. Javna preduzeća osniva:
- * a) Država
  - b) Društveno preduzeće
- 1.35. Preduzetnik:
- * a) Može da obavlja poslove od opšteg interesa
  - b) Ne može da obavlja poslove od opšteg interesa
- 1.36. Privredno društvo predstavlja:
- a) Mikro-ekonomski sistem
  - * b) Mezo-ekonomski sistem
  - c) Makro-ekonomski sistem
- 1.37. Privredno društvo prestaje sa radom:
- a) Dobrovoljno, voljom osnivača
  - b) Prinudno, po odluci nadležnog državnog organa
  - * c) Dobrovoljno i prinudno u skladu sa zakonom

II SREDSTVA I IZVORI SREDSTAVA

- 2.1. Sredstva privrednog društva čine:
- * a) Imovinu privrednog društva
  - b) Raspoloživa novčana sredstva
  - c) Stvari privrednog društva
- 2.2. Sredstva privrednog društva služe za:
- a) Organizovanje proizvodnje
  - * b) Obavljanje registrovane delatnosti i sticanje dobiti

- 2.3. Poslovna sredstva privrednog društva obuhvataju:
- a) Osnovna/stalna/sredstva
  - * b) Osnovna i obrtna sredstva
  - c) Obrtna sredstva
- 2.4. Osnovne karakteristike osnovnih sredstava su:
- a) Vek trajanja duži od godinu dana
  - b) Vek trajanja kraći od godinu dana i troše se odjednom
  - * c) Vek trajanja duži od godinu dana i troše se postepeno
- 2.5. Prema pojavnom obliku osnovna sredstva mogu biti u obliku:
- a) Stvari i prava
  - b) Stvari i potraživanja
  - * c) Stvari/materijalnom obliku/, prava i novčanom obliku
- 2.6. Osnovna sredstva u obliku stvari čine:
- * a) Zemljište, građevinski objekti, sredstva za rad
  - b) Građevinski objekti, patenti i licence, mašine
  - c) Oprema, zemljište, osnivačka ulaganja
- 2.7. Patenti i licence spadaju u osnovna sredstva u obliku:
- * a) Prava
  - b) Stvari
- 2.8. Prema stepenu upotrebljivosti osnovna sredstva se dele na sredstva u:
- a) Upotrebi, neupotrebljivom stanju i novčanom obliku
  - * b) Pripremi, upotrebi, rezervi i neupotrebljivom stanju
- 2.9. Amortizacija izražava:
- a) Stepenu korišćenosti osnovnih sredstava
  - * b) Trošenje osnovnih sredstava
- 2.10. Osnovne karakteristike obrtnih sredstava su:
- * a) Troše se odjednom i imaju vek trajanja kraći od godinu dana
  - b) Veliki koeficijent obrtaja i duže su prisutna u procesu proizvodnje
  - c) Koeficijent obrtaja je veći od jedan

2.11. Zalihe materijala, rezervnih delova i gotovih proizvoda predstavljaju:

- a) Osnovna sredstva
- *b) Obrtna sredstva

2.12. Koeficijent obrtaja obrtnih sredstava označava:

- *a) Odnos između vrednosti godišnje proizvodnje /VP/ i angažovanih obrtnih sredstava /Obs/.

$$K_o = \frac{VP}{Obs}$$

- b) Odnos između vrednosti proizvodnje /VP/ i ukupno angažovanih sredstava /UVSP/

$$K_o = \frac{VP}{UVSP}$$

2.13. Vreme trajanja obrta zaliha predstavlja:

- *a) Odnos između broja dana u godini i koeficijenta obrta
- b) Odnos između vrednosti proizvodnje i koeficijenta obrta

2.14. Izvori sredstava pokazuju:

- a) Kako privredno društvo koristi sredstva
- b) Namenu korišćenja sredstava
- *c) Način obezbeđenja sredstava za poslovanje privrednog društva

2.15. Prema vlasništvu, izvori sredstava privrednog društva mogu biti:

- a) Privatni, društveni, pozajmljeni
- *b) Sopstveni i tuđi

2.16. U zavisnosti od trajnosti, izvori sredstava privrednog društva se dele na:

- a) Kratkoročne i dugoročne
- b) Kratkoročne i srednjoročne
- *c) Trajne i povremene

2.17. U trajne izvore sredstava privrednog društva spadaju:

- a) Dugoročni krediti, rezerve
- *b) Osnovni kapital, rezerve

III TROŠKOVI

3.1. Trošenje elemenata procesa rada može da se ispoljava u vidu:

- a) Troškova i prihoda
- b) Prihoda i rashoda
- *c) Utrošaka i troškova

3.2. Utrošci čine:

- *a) Naturalno /količinski/ izraženo trošenje elemenata procesa rada
- b) Vrednosno izraženo trošenje elemenata procesa rada

3.3. Troškovi se definišu kao:

- *a) Cenovni /novčani/ izraz utrošaka elemenata procesa rada
- b) Proizvod nabavljenih količina elemenata procesa rada i tržišnih cena

3.4. Prema samoj prirodi troškovi se dele na:

- a) Troškove nabavke, troškove prodaje i troškove proizvodnje
- b) Stvarne i standardne troškove
- *c) Troškove elemenata procesa rada /materijala, sredstava za rad i radne snage/, troškove proizvodnih usluga i nematerijalne troškove

3.5. U zavisnosti od mesta nastanka, postoje:

- *a) Troškovi izrade i troškovi režije
- b) Troškovi proizvodnje i ostali troškovi

3.6. Prema načinu prenošenja na nosioce, troškovi se dele na:

- a) Ukupne i prosečne
- *b) Direktne i indirektne
- c) Stalne i promenljive

3.7. U zavisnosti od obima proizvodnje, odnosno stepena korišćenosti kapaciteta, troškovi mogu biti:

- *a) Fiksni i varijabilni
- b) Stvarni i standardni

3.8. Fiksni troškovi se sa promenom obima proizvodnje

- a) Povećavaju
- b) Smanjuju
- *c) Ostaju stalni /nepromenljivi/

- 3.9. U fiksne troškove spadaju:
- a) Troškovi materijala, sirovina, ambalaža
  - *b) Troškovi vremenske amortizacije, zakupnine, premije osiguranja osnovnih sredstava
  - c) Troškovi pomoćnog materijala, lični dohodaka radnika u proizvodnji, kamata na kredite
- 3.10. Pri povećanju obima proizvodnje prosečni fiksni troškovi:
- a) Rastu
  - *b) Opadaju
  - c) Ostaju nepromenljivi
- 3.11. Varijabilni troškovi se sa promenom obima proizvodnje:
- *a) Menjaju
  - b) Ostaju stalni
- 3.12. Varijabilni troškovi mogu biti:
- a) Proporcionalni
  - b) Prograsivni
  - c) Degresivni
  - *d) Proporcionalni, progresivni i degresivni
- 3.13. Proporcionalno varijabilni troškovi se sa promenom obima proizvodnje menjaju:
- a) Progresivno
  - *b) Srazmerno
  - c) Degresivno
- 3.14. Pri promeni obima proizvodnje prosečni varijabilno proporcionalni troškovi:
- a) Se menjaju
  - *b) Ostaju konstantni
  - c) Povećavaju se i smanjuju srazmerno promeni obima proizvodnje
- 3.15. U varijabilne proporcionalne troškove spadaju:
- *a) Troškovi materijala po normativu, isplata ličnih dohodaka po utvrđenim normama, funkcionalna amortizacija
  - b) Troškovi funkcionalne amortizacije, zakupnina, lični dohoci administrativnog osoblja
- 3.16. Varijabilno progresivni troškovi:
- *a) Rastu brže od porasta obima proizvodnje
  - b) Rastu sporije od porasta obima proizvodnje
  - c) Rastu srazmerno porastu obima proizvodnje

- 3.17. Prosečni varijabilno progresivni troškovi u odnosu na obim proizvodnje imaju:
- *a) Progresivni trend
  - b) Degresivni trend
- 3.18. U varijabilno degresivne troškove spadaju svi oni troškovi koji imaju:
- *a) Sporiji rast u odnosu na porast obima proizvodnje
  - b) Srazmerni rast u odnosu na porast obima proizvodnje
- 3.19. Relativno fiksni troškovi se menjaju sa promenom:
- a) Obima proizvodnje
  - *b) Zona obima proizvodnje
- 3.20. Granični troškovi predstavljaju:
- *a) Promenu ukupnih troškova po jedinici promene obima proizvodnje
  - b) Promenu troškova zbog izmene u strukturi proizvodnje
- 3.21. Kalkulacija troškova koristi se pri izračunavanju:
- a) Prodajne cene
  - b) Nabavne cene
  - *c) Cene koštanja
- 3.22. Prema vremenu izrade kalkulacije se dele na:
- a) Prethodne /planske/ i naknadne /obračunske/
  - *b) Prethodne, međukalkulacije i stvarne
- 3.23. Prethodna kalkulacija se izrađuje:
- *a) Pre početka poslovne aktivnosti
  - b) U toku poslovne aktivnosti
- 3.24. U toku procesa proizvodnje može da se radi:
- a) Planska
  - b) Stvarna
  - *c) Međukalkulacija
- 3.25. Stvarna kalkulacija se izrađuje na osnovu:
- a) Standardnih troškova
  - b) Planskih troškova
  - *c) Stvarnih troškova
- 3.26. Prema načinu izrade kalkulacije se dele na:
- a) Čistu divizionu kalkulaciju, dodatnu kalkulaciju, plansku i kalkulaciju pomoću ekvivalentnih brojeva
  - b) Dodatnu kalkulaciju, kalkulaciju kupovanih proizvoda, kalkulaciju pomoću ekvivalentnih brojeva i međukalkulaciju
  - *c) Čistu divizionu kalkulaciju, kalkulaciju pomoću ekvivalentnih brojeva, kalkulaciju vezanih proizvoda i dodatnu kalkulaciju

V REZULTATI POSLOVANJA

- 5.1. Rezultati poslovanja privrednog sruštva se iskazuju putem:
- a) Obima proizvodnje i dobiti
  - b) Ukupnog prihoda i obima proizvodnje
  - *c) Obima proizvodnje, vrednosti proizvodnje i dobiti
- 5.2. Ukupan prihod privrednog društva čine:
- a) Prihodi iz osnovne delatnosti
  - *b) Svi prihodi koje privredno društvo ostvari u određenom vremenskom periodu
- 5.3. Ukupan prihod privrednog društva se sastoji od:
- a) Prihoda ostvarenih prodajom proizvoda, usluga i osnovnih sredstava, finansijskih prihoda
  - *b) Poslovnih, finansijskih, vanrednih prihoda i ostalih prihoda
- 5.4. Dobitak predstavlja pozitivnu razliku između:
- *a) Ukupnih prihoda i ukupnih rashoda
  - b) Ukupnih prihoda i ukupnih troškova
- 5.5. Privredno društvo posluje sa gubitkom kada su:
- a) Troškovi poslovanja veći od ukupnih prihoda
  - *b) Ukupni rashodi veći od ukupnih prihoda
- 5.6. Neto dobit je razlika između:
- a) Bruto dobiti i isplaćenih ličnih dohododaka
  - *b) Bruto dobiti i obračunatog poreza na dobit
  - c) Ukupnog prihoda i obračunatog poreza na dobit

VI EKONOMSKI PRINCIPI POSLOVANJA

- 6.1. Osnovni ekonomski princip poslovanja glasi:
- a) Ostvariti što veći obim proizvodnje uz minimalne troškove
  - *b) Ostvariti maksimalne rezultate uz minimalna ulaganja
  - c) Ostvariti veći obim proizvodnje uz što niže rashode

- 3.27. Čista divizionna kalkulacija se koristi kod:
- a) Raznorodne proizvodnje
  - *b) Homogene proizvodnje
- 3.28. Za izračunavanje cene koštanja kod proizvodnje više srodnih proizvoda koristi se:
- a) Dodatna kalkulacija
  - b) Kalkulacija vezanih proizvoda
  - *c) Kalkulacija pomoću ekvivalentnih brojeva
- 3.29. Kalkulacija vezanih proizvoda primenjuje se kod:
- a) Homogene proizvodnje
  - *b) Heterogene /vezane/proizvodnje

IV TOKOVI VREDNOSTI U PRIVREDNOM DRUŠTVU

- 4.1. Ciklus reprodukcije obuhvata vremenski period:
- *a) Od početnog novčanog oblika, preko robnog, prelazno-tehnološkog, završnog robnog do završnog novčanog oblika
$$/N-R-P-R^1-N^1/$$
  - b) Od početnog novčanog oblika preko prelazno-tehnološkog, završnog robnog do ponovnog novčanog oblika
$$/N-P-R^1-N^1/$$
- 4.2. U toku proizvodnog ciklusa reprodukcije sredstava prolaze:
- *a) Kroz sve faze ciklusa reprodukcije
  - b) Kroz pojedine faze ciklusa reprodukcije
- 4.3. Pod angažovanje sredstava podrazumeva se:
- *a) Vezivanje /blokiranje/ sredstava za određene namene
  - b) Kupovina sredstava za potrebe proizvodnje
- 4.4. Deblokiranje angažovanih sredstava nastaje:
- a) Okončanjem proizvodnje
  - b) Isporukom prodatih proizvoda
  - *c) Naplatom prodatih proizvoda
- 4.5. Koeficijent angažovanja sredstava pokazuje odnos između:
- a) Sume angažovanih sredstava i vrednosti ostvarene akumulacije
  - *b) Sume angažovanih sredstava i iznosa utrošenih sredstava

- 6.2. Parcijalni ekonomske principi su:
- a) Princip produktivnosti, rentabilnosti i likvidnosti
  - b) Princip rentabilnosti, sigurnosti i ekonomičnosti
  - * c) Princip produktivnosti, ekonomičnosti i rentabilnosti
- 6.3. Princip produktivnosti glasi:
- a) Ostvariti maksimalni obim proizvodnje uz minimalne troškove poslovanja
  - * b) Ostvariti maksimalni obim proizvodnje uz minimalne troškove radne snage
- 6.4. Produktivnost rada se može izraziti:
- a) Naturalno
  - b) Vrednosno
  - * c) Naturalno i vrednosno
- 6.5. Princip ekonomičnosti polazi od zahteva:
- a) Da se ostvari vrednost proizvodnje uz minimalne rashode
  - * b) Da se ostvari vrednost proizvodnje uz minimalne troškove procesa rada
- 6.6. Princip rentabilnosti se zasniva na načelo ili zahtev:
- a) Da se ostvari što veći prihod uz minimalno trošenje sredstava
  - * b) Da se ostvari maksimalna dobit uz minimalno angažovanje sredstava
  - c) Da se ostvari maksimalna dobit uz minimalne rashode
-

*Tačan odgovor na postavljeno pitanje
** Prijemni ispit se polaže rešavanjem testa od 20 pitanja